

О. Є. Кашинська, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В ГОТЕЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Кашинська О. Є.

Становлення системи професійної освіти в готельному господарстві Російської Федерації

У статті розглядаються перші кроки становлення системи професійної освіти в готельному господарстві Російської Федерації: розпад радянської системи підготовки фахівців, що не змогла задовольнити потреби готельних підприємств у кваліфікованих фахівцях та призвела до виникнення «радянського сервісу»; зростання конкуренції зі сторони іноземних готельних ланцюгів та їх подальший вплив як на розвиток готельного господарства, так і на процес професійної підготовки фахівців; відкриття спеціальності «Соціально-культурний сервіс та туризм», підготовка фахівців галузі в межах інших спеціальностей тощо. Визначені проблеми та особливості професійної освіти в готельному господарстві Російської Федерації.

Ключові слова: система професійної освіти, підготовка кадрів, готельне господарство.

Кашинская Е. Е.

Становление системы профессионального образования в гостиничном хозяйстве Российской Федерации

В статье рассматриваются первые шаги становления системы профессионального образования в гостиничном хозяйстве Российской Федерации: распад советской системы подготовки специалистов, которая не смогла удовлетворить потребности гостиничных предприятий в квалифицированных специалистах и привела к возникновению «советского сервиса»; рост конкуренции со стороны иностранных гостиничных цепей и их дальнейшее влияние как на развитие гостиничного хозяйства так и на профессиональную подготовку специалистов; открытие специальности «Социально-культурный сервис и туризм», подготовка специалистов отрасли в рамках других специальностей и тому подобное. Определены проблемы и особенности профессионального образования в гостиничном хозяйстве Российской Федерации.

Ключевые слова: система профессионального образования, подготовка кадров, гостиничное хозяйство.

Розвиток та ефективне функціонування будь-якої галузі неможливі без наявності висококваліфікованих фахівців, підготовку яких має забезпечити галузева система професійної освіти. Цілком очевидно, що кожна галузева система професійної освіти має власну історію, певні особливості формування та розвитку її основних складових елементів.

Вітчизняна система професійної освіти в готельному господарстві почала формуватись лише останні десять років, а до цього її становлення відбувалось у рамках радянської системи підготовки кадрів, яка була спільною для України та Російської Федерації. Незважаючи на це, за окремими критеріями професійна освіта в готельному господарстві Росії випереджає вітчизняну на декілька кроків. Тому вивчення досвіду становлення професійної освіти Російської Федерації як системи дозволить виявити певні закономірності даного процесу та сприятиме виробленню відповідних заходів щодо поліпшення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів у готельному господарстві України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій свідчить, що російські науковці К. М. Гараніна, Т. С. Еліарова, М. Є. Курдакова, О. В. Філатов та інші ретельно вивчали досвід підготовки фахівців для сфери гостинності передусім у європейських країнах (Швейцарія, Велика Британія, Франція, Німеччина та ін.). Вітчизняні науковці, А. В. Віндюк та Н. А. Фоменко, розширили предмет досліджень. А. В. Віндюк, окрім європейського досвіду професійної підготовки майбутніх фахівців для галузі індустрії гостинності, охарактеризував також підготовку цих фахівців у Сполучених Штатах Америки та в Російській Федерації, Н. А. Фоменко вдалася до порівняльного аналізу систем професійної освіти різних країнах та висвітила генезис європейських програм підготовки професіоналів для готельного бізнесу. Але на сьогодні немає повного аналізу процесу становлення та розвитку системи професійної освіти в готельному господарстві Російської Федерації ні в наукових доробках вітчизняних, ні зарубіжних учених.

Тому метою нашої статті буде дослідити процес становлення системи професійної освіти в готельному господарстві Російської Федерації та виділити його особливості, визначити проблеми формування та розвитку.

Російська система підготовки кадрів для готельного господарства в порівнянні з підготовкою кадрів для медицини, освіти, промисловості, сільського господарства має порівняно невелику історію, що обумовлено специфікою готельного господарства та залежністю його від багатьох факторів (економічних, політичних, соціальних тощо).

У зв'язку з цим, задачу, пов'язану з розумінням сутності професійної освіти, особливостей її становлення та розвитку, можна вирішити, розглянувши систему професійної освіти в готельному господарстві в конкретній історичній ситуації, від якої залежали процеси розвитку або занепаду готельного господарства. Це зумовлює виділення нами трьох періодів становлення та розвитку професійної освіти в готельному господарстві: перший – радянський, другий – 1990-2000 роки, третій – 2000-ні роки – сьогодення.

У цьому дослідженні ми зупинимось на перших двох періодах, адже обмежений обсяг статті не дозволяє проаналізувати останній період.

Формування системи професійної освіти в готельному господарстві Росії відбувалося на фундаменті радянської системи підготовки кадрів для даної сфери.

Хоча потреба в підготовці фахівців для готельного господарства виникла ще в XVIII – XIX століттях (у період активного будівництва готелів) цілеспрямована підготовка фахівців на теренах Росії розпочинається все ж таки в радянські часи, коли й закладаються основи становлення та розвитку професійної освіти в готельному господарстві.

Поштовхом для зародження професійної підготовки фахівців стала потреба в забезпеченні висококваліфікованим персоналом зростаючої кількості готельних підприємств (чому сприяли Всесвітній фестиваль молоді та студентів у Москві (1957 р.) й Олімпійські ігри (1980 р.)).

Підготовкою кадрів для готельного господарства починають займатись міністерства, відомства, управління та міські ради, в підпорядкуванні яких були:

- профільні вищі навчальні заклади, що діяли на базі раніше створених навчальних курсів та комбінатів при відомствах ВЦРПС, Інтуристі – РМАТ, РДУТіС та інші з великою кількістю філій по країні;
- самостійні спеціалізовані навчальні заклади, які займалися підготовкою кадрів для готельного господарства за спеціальністю 1740 «Готельне господарство» та давали змогу отримати диплом за кваліфікацією «технік-організатор готельного господарства» (технікуми в Москві) [1];
- спеціалізовані кафедри та факультети для професійної підготовки та підвищення кваліфікації для керівників і фахівців готельного господарства (при Інституті технічного навчання в Ленінграді та інші);
- навчально-курсів комбінати, курси та навчальні пункти для кадрів масових професій готельного господарства (Навчально-курсів комбінат при Московській міській раді з туризму та екскурсій ВЦРПС, Навчально-курсів комбінат з підготовки та підвищення кваліфікації кадрів готельних підприємств при Управлінні висотних домів і готелів та інші);
- окремі інститути при крупних академіях і університетах (Інститути професійної підготовки та підвищення кваліфікації для керівників).

Для забезпечення єдиної методики та спрямованості підготовки кадрів готельного господарства були розроблені типові рекомендації щодо складання навчально-технічних планів і програм для навчання різних категорій персоналу готелів. Програми могли доповнюватися та змінюватися з урахуванням специфіки готелів, що перебували в підпорядкуванні різних відомств.

Типовий тематичний план, рекомендований для підготовки фахівців даної спеціальності, був розрахований на 200-300 навчальних годин теоретичного навчання. При необхідності кількість годин можна було збільшити за рахунок практичних занять, екскурсій.

Чергових по поверху готували за 80 годинною навчальною програмою, а покоївок і старших покоївок – за програмою, розрахованою на 72 години [2, с. 34].

У процесі підготовки значну увагу приділяли вивченню основ етики, загальної культури, підкреслюючи, що не тільки професійна підготовка, а й культура поведінки впливають на враження гостя; а забезпечення високої якості обслуговування в готелях залежить від кожного працівника, включаючи швейцара, гардеробника, комірника камери схову, підношувача багажу.

Не зважаючи на значну роботу міністерства, відомств з організації підготовки фахівців для готельного господарства, руйнівні процеси та зміни в економіці СРСР негативно вплинули на матеріально-технічну базу готельних підприємств; незацікавленість персоналу, небажання розширювати асортимент послуг, відсутність культури обслуговування стали причиною зниження якості обслуговування, разом з іншими причинами це спричинило спад галузі та виникнення так званого «радянського сервісу».

Наступний період становлення та розвитку професійної освіти в готельному господарстві охоплює 90-ті роки ХХ ст. – початок ХХІ ст..

Проблеми готельного господарства в цей період були пов'язані з низьким рівнем сервісу, недостатньою матеріально-технічною базою, нестачею професійних кадрів, у тому числі й фахівців готельного менеджменту, здатних працювати в нових ринкових умовах, бути мобільними, гнучкими та орієнтуватися на потреби та запити клієнтів.

Проте, в 90-і роки ХХ ст. розширюються можливості виїзду громадян Росії за кордон та в'їзду в країну іноземців. Російські туристи за кордоном мали змогу відчувати рівень міжнародних стандартів обслуговування, що створило ситуацію непрямой конкуренції російського готельного продукту з подібною зарубіжною пропозицією. Бажання приймати іноземних туристів спонукало російських готельєрів підвищувати рівень обслуговування. Критерії та принципи атестації персоналу, що були розроблені до цього часу, в нових умовах втратили свою актуальність.

На російському ринку готельних послуг з'явилися закордонні готельні ланцюги («Аккор», «Марко Поло», «Кемпінські», «Маріотт», «Холідей Інн» й ін.), які підняли стандарти обслуговування в своїх готелях, увели гнучку цінову політику, посилили конкуренцію на ринку готельних послуг та почали вимагати від фахівців готельного господарства високого рівня професійних знань, умінь та навичок, тим самим підвищуючи вимоги до професійної освіти даних фахівців. Отже, відзначають науковці, з'являється пряма та непряма конкуренція готельному господарству країни зі сторони зарубіжних готельних мереж [2, с. 35].

Зарубіжні готельні ланцюги підготовку кадрів для своїх підприємств у РФ здійснювали у власних корпоративних університетах тільки за своїми стандартами та програмами. Найчастіше закордонні менеджери, які приїжджали в Росію, принципово не наймали росіян з досвідом роботи в готельному бізнесі, оскільки вважали, що перевчити їх уже неможливо, адже підготовку фахівців для динамічного в своєму розвитку готельного господарства в Росії, як і раніше здійснювали в системі підготовки кадрів, створеної за часи СРСР [3, с. 56 – 57].

Ситуацію почав змінювати фактор мінливого споживача, що почав проявлятися в Росії: клієнт вимагав підвищеного комфорту, міжнародного рівня обладнання номерів і якісного обслуговування, яке може забезпечити тільки добре підготовлений висококваліфікований персонал готельної сфери. Тому в цей період завдання вдосконалення підготовки фахівців готельного господарства, формування їх професійних і ділових якостей вийшли на передній план у загальній програмі подальшого розвитку готельної галузі та реформування освітньої системи в Росії.

Починаючи з 1992 року розпочинається робота зі створення системи безперервної професійної освіти в галузі готельного господарства. Однак це були лише перші кроки в створенні повноцінної системи професійної освіти в даній галузі. Новостворена структура підготовки фахівців для готельного господарства складалася стихійно, не враховувала потреб галузі в період

переходу країни до ринкової економіки, не мала відповідного методичного та матеріального забезпечення.

У цей період починають діяти декілька схем підготовки фахівців для готельних підприємств – початкова на базі ліцейських класів у школі, середня спеціальна освіта, вища спеціальна освіта, перепідготовка кадрів, підвищення кваліфікації та короткострокове навчання.

Метою створення ліцейських класів була професійна орієнтація на майбутню професію ще на стадії отримання середньої освіти. Програма ліцейського навчання була розрахована на один-два роки та знайомила учнів 9 – 11 класів з азами спеціальностей, розглядала можливості кар'єри в галузі туризму, зокрема й готельного господарства та повинна була викликати інтерес до даного виду діяльності [4].

Ліцейські класи, як правило, організовувалися на базах середніх шкіл, але викладали там викладачі вишів за спеціально розробленими програмами. Найбільша кількість таких ліцейських класів було створено на базі РМАТ) [2, с.36].

У результаті того, що спеціалістів з середньою спеціальною освітою та професійною підготовкою в готельній індустрії не вистачало, середня професійна освіта в готельному господарстві стає більш затребуваною. Проте, таких профільних навчальних закладів середньої спеціальної ланки в країні недостатньо. Так, у Москві їх тільки два – Вища школа з туризму і готельного господарства [5] та Московський коледж працівників готелів, ресторанів, фахівців малого бізнесу «Царіцино».

Програма в коледжах була розрахована на три роки та ставила завдання підготовки фахівців вузького профілю, обслуговуючого персоналу та керівників нижчої та середньої ланки, адміністративно-господарського управління та отримання кваліфікації базової підготовки – менеджер.

Підготовка фахівців середньої професійної освіти здійснювалась за спеціальністю 2302 «Організація обслуговування в готелях і туристичних

комплексах» [6], а також у рамках спеціальностей: 0607 «Маркетинг (за галузями)», 0602 «Менеджмент (за галузями)» та інших.

У квітні 1997 року були затверджені державні освітні стандарти для середньої спеціальної освіти, в тому числі за спеціальністю 2302 «Організація обслуговування в готелях і туристських комплексах». У даних стандартах співвідношення лекційних та практичних занять наближалось до оптимального та становило відповідно 60% і 40%. У рамках цих спеціальностей передбачалось вивчення двох іноземних мов.

Вища освіта для готельного господарства розвивалась не так активно, як середня спеціальна. Хоча дипломованих фахівців з вищою освітою в готельному господарстві на той час готували РМАТ, Інститут туризму та гостинності, Російський економічний університет імені Г. В. Плеханова, Комерційний університет, Академія готельного та ресторанного бізнесу при Уряді Москви, а також практично в кожному великому обласному центрі (Владивостоці, Калінінграді, Костромі, Саратові, Сочі, Ставрополі, Омську, Орлі, Уфі, Хабаровську, Челябінську та інших), на ринку праці вони були майже не затребувані.

5 березня 1994 р. було внесено в Класифікатор напрямів та спеціальностей вищої професійної освіти Російської Федерації спеціальність 230500 «Соціально-культурний сервіс і туризм» [7]. Це була перша спеціальність у Російській Федерації, за якою вели підготовку фахівців для готельної індустрії. Згодом більшість навчальних закладів здійснювали підготовку фахівців для готельних підприємств саме за цією спеціальністю.

Крім зазначеної спеціальності підготовка кадрів для готельної індустрії здійснювалась у рамках ряду непрофільних спеціальностей: 080507 «Менеджмент організації»; 100102 «Організація обслуговування в сфері сервісу»; 080502 «Економіка та управління на підприємстві» (за галузями); 080112 «Маркетинг» (за галузями) і деякі інші.

Однак досвід підготовки за даними спеціальностями свідчив про загальні недоліки в підготовці фахівців: стандарти вищої професійної освіти по цим

спеціальностям не відображали специфіку підготовки кадрів для індустрії гостинності; роботодавці нарікали на недостатні знання випускників в області фахових дисциплін, іноземних мов, комп'ютерних технологій, відсутність у них практичних навичок.

Спочатку підготовку фахівців реалізовували за Державними вимогами до мінімуму змісту та рівня підготовки випускника зі спеціальності 230500 «Соціально-культурний сервіс та туризм», а з 27 березня 2000 р. перейшли на державні освітні стандарти вищої професійної освіти (ДОС ВПО) для зазначеної спеціальності [8].

Перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів для готельного господарства в цей період здійснювали як вищі, так і спеціалізовані навчальні центри, що пропонували наступні види навчання:

- короткострокове (не менше 72 годин) тематичне навчання з питань готельного бізнесу, яке закінчувалось здачею відповідного іспиту, заліку або захистом реферату;

- тематичні та проблемні семінари (від 72 до 100 годин) з актуальних проблем готельного бізнесу, які виникають на рівні галузі, московського регіону, підприємства, організації або установи;

- тривале (понад 100 годин) навчання фахівців в освітній установі підвищення кваліфікації для поглибленого вивчення актуальних проблем готельного бізнесу за профілем професійної діяльності [9, с. 126 – 128; 10, с. 8].

З 1996 року в Росії значну увагу на державному рівні стали приділяти не тільки розвитку готельного господарства, а й питанням кадрового забезпечення цієї галузі кваліфікованими фахівцями: прийнята Федеральна цільова програма розвитку туризму в Росії (1996 р.), Закон «Про основи туристської діяльності в Російській Федерації» (1996 р.), у яких багато уваги приділялось питанням підготовки кадрів у готельному господарстві.

У 1997–1999 роках в рамках реалізації проекту ЄС/ТАСІС були розроблені кваліфікаційні вимоги (професійні стандарти) до чотирьох основних служб готелю – для служби прийому та розміщення, харчування, приготування

їжі та готельного фонду, що дало б поштовх для розробки освітніх стандартів. Але кваліфікаційні вимоги містили далеко не повний перелік спеціальностей готельного господарства, не були затверджені в установленому порядку та не повною мірою відповідали сучасним вимогам готельної індустрії.

На початку 1990-х років у Росії виникла нагальна необхідність у створенні наукових, науково-методичних і методичних установ, науково-виробничих підприємств, залучених не тільки до вирішення нагальних проблем сфери гостинності, розробки науково обґрунтованих проектів для готельного бізнесу в умовах ринкових відносин, а й до організації процесу підготовки фахівців сфери гостинності, вирішення проблем навчально-методичного забезпечення навчального процесу тощо.

Першими такими науковими установами в системі професійної освіти були:

- Міжрегіональна громадська організація Академія туризму (1994 р.), з 1999 року реорганізована в Національну академію туризму, що об'єднала науковий потенціал теоретиків і практиків туризму та готельного господарства [11];

- добровільне громадське об'єднання Національна туристська асоціація (НТА) (квітень 1994 р.) [12];

- асоціація «Університет готельного, туристського та ресторанного бізнесу» (липень 1996 р.) [13];

- Міжнародний союз громадських об'єднань «Об'єднаний університет туризму держав-учасниць СНД»(травень 1997 р.) [] та інші.

В організації програм навчання та підготовки кадрів, підвищення кваліфікації працівників на всіх рівнях освіти за всіма професіями готельного бізнесу з підключенням профільних навчальних закладів також брали участь Російська готельна асоціація, Всеросійське народне туристське товариство (ВНТТ) та інші.

Таким чином, ми виділили три періоди становлення системи професійної освіти в готельному господарстві Російської Федерації – 1) радянський (з

початку утворення СРСР до часу його розпаду), 2) 1991 – 2000 рр. та 3) 2000-ні роки – сьогодення.

Становлення системи професійної освіти в готельному господарстві розпочинається в радянські часи, коли було прийнято рішення розпочати цілеспрямовану підготовку фахівців для готельного господарства. Значна увага в цей час приділяється середній професійній освіті, з'являються курси, факультети підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації персоналу готелів. Але руйнівні процеси в СРСР торкнулися й готельної сфери, що спричинило появу «радянського сервісу», який знищив інтерес до цієї галузі.

Починаючи з 1990-их років у професійній підготовці фахівців для готелів відбувається орієнтація на закордонний досвід. Поява європейських готельних ланцюгів змінює не тільки уявлення про обслуговування в готелях, а й про організацію навчання фахівців для готельних підприємств. Професійні освітні установи починають реалізовувати професійні освітні програми початкової, середньої та вищої професійної освіти. Закладаються основи організації безперервної освіти в готельному господарстві. Затверджуються державні вимоги до мінімуму змісту та рівня підготовки випускника, освітні програми та стандарту середньої та вищої професійної освіти тощо.

Підготовка фахівців середньої професійної освіти здійснювалась за спеціальністю 2302 «Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах», вищої професійної освіти – за спеціальністю 230500 «Соціально-культурний сервіс і туризм». Окрім зазначених спеціальностей, підготовку кадрів для готельної індустрії також здійснювали в рамках інших нефахових спеціальностей. Даний період характеризується також виникненням наукових, науково-методичних і методичних установ, науково-виробничих підприємств.

Як бачимо, професійна освіта в готельному господарстві як цілісна система починає формуватись лише в період 1991-2000 років та вже має всі елементи системи професійної освіти в готельному господарстві. До цього періоду цілісної системи не було, а лише були спроби утворення та розвитку лише одного чи двох елементів даної системи.

Перспективи подальших досліджень полягають у необхідності вивчення системи професійної освіти готельного господарства в Росії та характеристики її стану на сучасному етапі.

Література

1. **Перечень** специальностей и специализаций средних специальных учебных заведений СССР [Электронный ресурс] : Приказ Министерства высшего и среднего специального образования СССР от 29 февраля 1984 г. N 150. – Режим доступа : http://www.ussrdoc.com/ussrdoc_communizm/usr_11963.htm. – Загл. с экрана.

2. **Элиарова Т. С.** Содержание и организация профессиональной подготовки специалистов для предприятия сферы гостеприимства: Дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Татьяна Семеновна Элиарова. – Москва, 2001. – 187 с.

3. **Байбурова О. Р.** Кооперация бизнеса и образования в подготовке кадров для индустрии гостеприимства / О. Р. Байбурова // Человеческий капитал и профессиональное образование. – № 3 (3). – 2012. – С. 56–62.

4. **Зорина Г. И.** Формирование содержания образования в профессиональном лицее туристского профиля : Автореф. дис....канд. пед. наук. – М. : РМАТ, 1998. – 21 с.

5. **О создании** государственного образовательного учреждения «Высшая школа по туризму и гостиничному хозяйству» [Электронный ресурс] : Распоряжение мэра Москвы № 728-РМ от 16 декабря 1993 года. – Режим доступа : http://mosopen.ru/document/728_rm_1993-12-16. – Загл. с экрана

6. **Общероссийский** классификатор специальностей по образованию (ОК 009-93) [Электронный ресурс] : Дата введения 01 июля 1994 г. – Режим доступа : <http://doc.unicor.ru/classifiers/classifiers-OKSO.htm>. – Загл. с экрана.

7. **Приказ** Госкомвуза РФ от 05.03.94 № 180 «Об утверждении государственного образовательного стандарта в части Классификатора

направлений и специальностей высшего профессионального образования» [Электронный ресурс] // Нормативные документы Министерства образования РФ. – Режим доступа : <http://docs.cntd.ru/document/9031729>. – Загл. с экрана.

8. **ГОС ВПО Специальность 230500 Социально-культурный сервис и туризм.** Квалификация специалист по социально-культурному сервису и туризму. – М., 2000. – 28 с.

9. **Васильев В.В.** Практическая подготовка менеджеров туризма в системе высшего образования / В. В. Васильев : Монография. – М.: Наука, 2002. – 239 с.

10. **Копылов Ю. В.** Советский опыт подготовки кадров в сфере туризма : диссертация ... кандидата исторических наук : 07.00.02 / Копылов Юрий Викторович; [Местозащиты: Рос. гос. ун-т туризма и сервиса]. – Москва, 2011. – 207 с.

11. **Об Академии** [Электронный ресурс] // Национальная академия туризма. Межрегиональная общественная научно-просветительская организация. – Режим доступа : <http://www.nat-moo.ru/about.html>. – Загл. с экрана.

12. **Национальная туристская ассоциация (НТА)** [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://studopedia.net/4_5729_natsionalnie-turistskie-organizatsii.html. – Загл. с экрана.

13. **АС «Университ гостиничного, туристского и ресторанного бизнеса»** [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://exacom.ru/company/1681003>. – Загл. с экрана.

14. **Виноградов П. А.** Международное сотрудничество и проблемы формирования туристского пространства / П. А. Виноградов, Н. И. Каракуця, К. А. Пшенко // Теория и практика физической культуры. – 1999. – №11. – С. 7 – 14.

Kashinska O. E.

The establishment of Professional Education System in the hotel industry of the Russian Federation

The article deals with the first steps of formation of the system of professional education in the hotel industry of the Russian Federation.

We detached three periods of the formation of Professional Education System in the hotel industry of the Russian Federation – 1) Soviet (from the beginning of establishment of USSR to the time of its collapse), 2) 1991-2000 years and 3) years after 2000-till present.

The first period describes the formation of Professional Education System in the hotel industry during Soviet times when it was decided to launch targeted training of specialists for the hotel industry.

Second period – starting from the 1990s – reveals the orientation of professional training of specialists for hotels on international experience; occurrence of secondary vocational education specialties – 2302 «Organization of service in hotels and tourist complexes» and higher vocational education – 230500 «Social and cultural service and tourism»; implementation of professional educational programs of primary, secondary and higher professional education which gave an impact to lay the foundations of continuing education in the hotel industry; approval of state requirements for minimum of content and level of a graduate, curricula and standards of secondary and higher professional education.

In further studies will take place the study of Professional Education System in hotel management from 2000s till present.

Key words: professional education, personnel training and Hospitality.

Відомості про автора

Кашинська Олена Євгенівна – аспірант ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», асистент кафедри туризму, готельної і ресторанної справи ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Сфера наукових інтересів – професійна підготовка фахівців готельного господарства.

Стаття надійшла до редакції 01.04.2015 р.

Прийнято до друку 24.04.2015 р.

Рецензент – д. п. н., доц. Шука Г.П.